

VÍDEŇSKÉ SVOBODNÉ LISTY

MENŠINOVÉ RADY ČESKÉ A SLOVENSKÉ VĚTVE V RAKOUSKU

ROČNÍK 64, Č. 33/34
SRPEN 2009
P.b.b.
VPA 1050 Wien
Plus.Zeitung GZ 06Z036852 P

REDAKCE
A ADMINISTRACE:
A-1050 Wien,
Margaretenplatz 7/2/4
Telefon: 0043/1/58 78 308
Fax: 0043/1/58 78 308
E-mail:
redakce.vsl@gmail.com

Premiér Fischer navštívil Rakousko

Předseda vlády ČR Jan Fischer přijel v neděli 24. srpna na pracovní návštěvu do Rakouska. Ve Vídni jej přijal kancléř Werner Faymann. Hlavními tématy společného jednání byla ekonomická krize a její dopady, situace finančních trhů a stav dopravní infrastruktury mezi Českou republikou a Rakouskem. Podle spolkového kancléře Faymanna je velice důležité právě v hospodářsky těžké době mít důvěryhodné a úzké vztahy se sousedy, jak vztahy mezi ČR a Rakouskem zhodnotil. Rozhovory obou premiérů probíhaly v přátelské atmosféře. Mimo vztahů

hospodářských, především v oblasti bankovníctví, se mluvilo o výstavbě dálnice Vídeň - Brno, jejíž výstavba na české straně ještě nezačala. Diskuse se nevyhnula ani tématu výstavby JE Temelín. Tady se názory obou států liší. Obě strany se shodly, že spolupráce v oblasti otázky energetiky se musí zlepšit na úrovni expertů a zintenzivnit se má i výměna informací. V odpoledních hodinách se premiér Jan Fischer setkal také s rakouským prezidentem Heinzem Fischerem.

Pracovní cesta premiéra pokračovala z Rakouska do Maďarska.

65. výročí SNP

V sobotu 29. augusta si Slovensko pripomenulo 65 rokov od vypuknutia Slovenského národného povstania (SNP). Predovšetkým vďaka nemu sa Slovensko stalo členom víťaznej spojeneckej koalície, ktorá v boji porazila fašistickú hrozbu. SNP sa tak stalo jednou z kľúčových a pozitívnych udalostí slovenských dejín. Už v septembri 1992 Slovenská národná rada vyhlásila 29. august za štátny sviatok.

V SNP bojovali za slobodu proti nacistickej a fašistickej totalite predovšetkým Slováci a Česi, Poliaci, Maďari, Francúzi, ale aj príslušníci mnohých ďalších národov. Tento významný, v novodobej histórii Slovenska snáď najvýznamnejší úsek

dejín krajiny, približuje zrekonštruované Múzeum SNP v Banskej Bystrici. Múzeum vzniklo už v roku 1955 a postupne sa stalo inštitúciou, pracujúcou na vysokej vedeckej úrovni. Do súčasnej budovy sa presťahovalo v roku 1969, pričom sa tu v priebehu desaťročí vystriedalo niekoľko expozícií. Súčasná expozícia v priestoroch Pamätníka SNP bola verejnosti sprístupnená 27. augusta 2004, pri príležitosti 60. výročia SNP. Expozícia s názvom „Slovensko v protifašistickom hnutí odporu Európy v rokoch 1939-1945“ prezentuje rozhodujúce politické, vojenské a spoločenské udalosti histórie Slovenska v kontexte s dejinami Európy v rokoch 1918-1948.

Všetchno nejlepší do nového – školního – roku aneb Adié léto!

Já nevím jak vy, ale pro mě začíná rok dvakrát: Poprvé na Silvestra, viceméně symbolicky spojeného s bilancováním, plánováním a

s předsevzetími, která mívají krátkou životnost. Podruhé tak přesně v polovině roku, když moje biologické hodiny tikají z posledních sil a kukačky tam někde hluboko ve mně odbíjejí SOS - potřebuji pročistit, namazat a hlavně odpočinout. Ano, to už nás vítá vlídné léto, dovolená a prázdniny. Tři slova, která jsou nerozlučná a spolu svázaná jako tři oříšky pro Popelku.

Léto je čas dlouhých večerů, které nás lákají do útulných hospůdek na jedno „orosené“ po vyčerpávající práci v kanceláři bez klimatizace. Léto je Vídeň podobající se včelímu úlu, plnému multikulturního bzučení cizokrajných jazyků anebo také bezproblémové zaparkování plechového přítele. Léto je malířská paleta všech barev: opálená těla,

MUDr. Jan Petřík laureátem medaile Za zásluhy o české archivnictví

Medaile Za zásluhy o české archivnictví je vysoké rezortní vyznamenání, které uděluje ministr vnitra ČR osobnostem, které přispěly svou vědeckou, odbornou a publikační činností ke zvýšení úrovně českého archivnictví, podílely se významně na výchově českých archivářů, záchraně vzácných archiválií nebo se zasloužily o mezinárodní spolupráci v archivnictví a vybudování pozitivního obrazu českého archivnictví v zahraničí.

Mezi osobnostmi, které převzaly dne 15. července 2009 toto vyznamenání z rukou ministra vnitra České republiky Ing. Martina Peciny, MBA, byl rovněž respektovaný představitel české komunity v Rakousku, pan vrchní medicínální rada MUDr. Jan Petřík, emeritní předseda Menšinové rady české a slovenské větve v Rakousku, emeritní místostarosta Sokolské župy rakouské, emeritní místostarosta Školského spolku Komenský, čest-

ný člen Akademického spolku ve Vídni a místopředseda Rakousko-české společnosti. Ministr vnitra ocenil celoživotní zájem MUDr. Jana Petříka o uchování důležitých archiválií a dalších historických pramenů české menšiny v Rakousku a jeho klíčový podíl na realizaci projektu odborného zpracování rozsáhlého archivu Školského spolku Komenský ve Vídni, který byl realizován v letech 2002-2004 s podporou Ministerstva zahraničních věcí ČR díky spolupráci Školského spolku Komenský, Vědeckého fóra Čechů ve Vídni a Národního archivu v Praze.

Jan Kahuda

pestrobarevnost oblečení, rozkvetlé louky...

A dovolená? Ta láká mořem, objevováním nejen dalek vonících po olivách či orientálními koření, ale i poznáváním toho, co máme doma nebo skoro za rohem. I prostá „balkónie“ má však své kouzlo, hlavně když nás osvobodí od každodenního terorizování drnčícího budíku.

Prázdniny jsou ve znamení odpočívajících budov škol, které propustily své svěřence do náručí plaveckých bazénů či starostlivých

babiček. Prázdniny voní po čerstvých borůvkových koláčích a s vůní opečených buřtů u táborového ohně, s kulisou starých trampských písniček...

Léto, dovolená, prázdniny – čas, kdy ať sami, společně s rodinou či přáteli většina z nás natankuje energii na další rok, prohřeje tělo, naladí duši a hurá zase do školy a práce! A proto zvedám svoji pomyslnou číši a připíjím:

Šbohem léto, dovolená a prázdniny, bylo mi s vámi moc fajn!

T/F, MaPř

Divadelní spolek
Vlastenecká omladina
a Školský spolek Komenský
zvou opět po prázdninách na

ČAJ O PÁTÉ

Pravidelně druhou neděli v měsíci
Vás čeká posezení s přáteli ve velké
klubovně české školy Komenského.
Můžete si také zatančit a sledovat
kulturní program, který připravují
divadelníci VO

Začínáme 13. září, 17 - 21 h
Další termíny: 11. 10., 8. 11. a 13. 12. 2009

JEDNOTA „MÁJ“
zve své členy a příznivce na
BESEDU S BOHEMIÍ
v neděli 6. září
v klubovně
Viedeň X, Gussriegelstrasse 52
Začátek v 15 hodin
Těšíme se na Vaši návštěvu!

Letní soustředění divadelníků aneb „Marečku, podejte mi pero“

To musel být opravdu trest, zavřít „celou jednu třídu“ o posledním červencovém víkendu do malé klubovny vídeňské české školy s úkolem: UČTE SE!

Vypadá to hrozně a vy už jistě v duchu vidíte ty otrávené obličejové potrefených. Cha chá – OMYL! Ta třída byli členové Vlastenecké omladiny a dvě sličné, pro divadlo zapálené dívky Mária a Vanessa, jinak studentky gymnázia této školy. Podotýkám, že všichni šli do učení zcela dobrovolně!

Naši učitelé, profesori či lektori, jsou členové Moravského divadla Olomouc: herečka Ivana Plíhalová a dramaturg, herec a režisér Mirek Ondra. Tímto seminářem jsme jim sice přerušili jejich divadelní prázdniny, ale snad jsme jim předali něco

ze svého amatérského zanícení a neutuchajícího zájmu o všechno, co se týká hraní divadla.

Mirek, takový Komenský divadelního vědění, s nesmírnou invencí vtáhnout každého na dráhu divadelní tvořivosti, byl klubkem nápadů a inspirací, nekonečnou fantazií skečů, gagů a možná i dětských kolektivních her. Náhle jsme objevili, kolik kreativity se i v nás skrývá, kolik trémy musí být potlačeno a jak může být vzbuzena naše fantazie. Bylo to souběžně i najuknutí do hlubin našich duší a možná se leckterý z nás o sobě dověděl, co ještě netušil. Ivanka nám zase v praxi předváděla a povídala o vztazích a divadelním zákulisí. Inspirační hrátky pak vyvolávaly opětovné výbuchy smíchu a my si

při loučení v neděli přiznali, že jsme společně prožili tři báječné dny.

Já zde nebudu popisovat podrobnosti, protože to nelze popsat, ale jsem osobně moc rád, že ač nejstarší ze třídy jsem se tohoto mumraje divadelních poškoťáků zúčastnil a že jsem pozdě, ale přece jenom postoupil dál.

Děkuji za nás za všechny i Školskému spolku Komenský, který pro tohle doučování našel porozumění a dal nám k dispozici malou klubovnu s kuchyňkou, kam jsme se uchylovali povzbudit tělo po vysilujících cvičeních. A kdovi, možná poznáte změnu i vy, naši milí diváci, dejte se na podzim překvapit!

Zdenek Homolka

Fotogalerie: 1. Smíchu bylo dost... 2. Copak to vidí Katka s Vanessou? 3. Kudrlinka musí dojít 4. I jóga přišla na řadu 5. Utváří se scénka 6. Napětí diváků 7. Copak to Zdenek zase vymyslí? 8. Sphiený úkol 9. Hvězdička Leontýnka – koukejte, co umím já!

Foto aVa

Po stopách českých krajanů ve Vídni

Vídeňská radnice

Archiv a interiér Staré radnice ve Vídni se přímo hemží památkami na české pány.

• Třeba rytíř Holubář, který měl v erbu tři rajska jablíčka, nebo polský rytíř ve službách českého krále Jan Sokolovský se zubí hlavou v erbu.

• Byli i někteří vladkové, kteří vpadli v roce 1455 do Rakous a byli tady uvězněni, jako Jan Popovský s bratrem Mikulášem, mající ve znaku dvě loukotě, nebo Ondřej z Bojkovic, kterého si Vídeňané spletli s mocným pánem z Boskovic. Ten nosil ve znaku nad příčným břevnem růži. Je k vidění spolu s bílým hřebenem v červeném poli na stavbách Lichtenštejnu na Minoritském náměstí. Ve dvoře Dorothea v Dorotheergasse se nalézají zbytky hřbitova a tam najdete náhrobek pana Cernohorského z Boskovic.

• Dokonce i v hornorakouském Štýru – Steyer – najdeme pohřbené české pány, a sice pana z Filipce, který tam zemřel 22. října 1477. Na náhrobku jsou vidět tři zkřížená kopí. Druhým je pan Michal Václav Jaroslav z Kašovic, bývalý rychtář kláštera Hohenfurt, což je Vyšší Brod. Zemřel ve Štýru dne 26. srpna 1673 jako městský radní. Dobře vidět je erb se vztyčeným lvem, držícím v pravé polovici prsten. Levá pěst je prázdná.

• Vraťme se do Vídně. Na boční straně chrámu sv. Štěpána vidíme již zvětralý náhrobek patnáctiletého vladky Ladislava Pěšíka z Komárova. Těžko se dnes rozpozná znak Pěšíků – obutá obrtná bota. Také nápis se dá jen stěží číst. Praví se v něm, že Ladislav Pěšík dne 23. srpna v Pánu na mor skončil.

• Moravští vladkové Muňkové z Ejvanšic jezdili často do Vídně a měli se svým znakem nepříjemnou nehodu. Zpráva se zachovala, protože byla zapsána do svazků na nejvyšší povel. Jejich erb byl totiž „pro neopatrnost a nedbanlivost“ od deště zkažen a na dvou místech „od myši rozhrýzán“. Od císaře Ferdinanda dostali tedy v roce 1551 nový erbovní list, ale i zápis o tom do stavovských knih.

• Na konec ještě o zvláštním znaku pánů Almíků z Křešic. Měli v erbu kotouč, ve kterém byla místně srovnána pštrosí pera. Osud je zavál do Rakous, ale na svůj původ nezapomněli a ještě v roce 1575 se česky podepisoval Daniel Almík z Kressy, správce Suchých Krut (Dürnkrot).

• Tečku za dávnými památkami českých pánů ve Vídni tvoří brněnská rodina Čertů. Sebastian Čert byl spolunajatelem Vítovic. Odstěhovali se do Vídně, kde se z Čerta stal

Úspěch „Bohemie“ v Hradsku

U příležitosti 35. let trvání hudebního spolku obce Tadtén v Jezerském zákoutí (Seewinkel) byla v neděli 2. srpna pozvána na slavnostní koncert k poslechu i k tanci pěti-členná vídeňská dechovka

„Bohemie“. Několik stovek návštěvníků, lokální prominence a zástupci známých okresních dechovek nasloučali svěráznému přednesu českých polek a valčíků a libivému zpěvu Petra Janocha, který hudební čísla také oznamoval. Většina byla zpívána dvojjazyčně – česky

i německy. Mnohá aranžmá, originálně zahrána, byla sledována místními hudebníky udiveně a s otevřenými ústy.

Dechovka obce Tadtén je silně obsa-

zena a věnuje

se, jak převážná

většina hrad-

ských kapel,

přednesu

české

a

moravské

hudby

skladatelů

Vacka, Vejvody,

Poncara, Bláhy,

Valdaufa, Slabáka

a jiných.

V neděli 2. srpna byl horký večer s teplým jižním větrem z jižního Maďarska a nejenom odvážlivci na taneční ploše, ale i hudebníci se zpěvákem se náležitě zapotili.

V sousední obci v ledním domku sídlící autor tohoto článku si též toto vystoupení „Bohemie“ nenechal ujít a s chutí si zazpíval a zatančil. Nyní nezbyvá, nežli se těšit na koncerty dalších dobrých dechových celků Hradsku na Lidových slavnostech v Golsu.

HKA

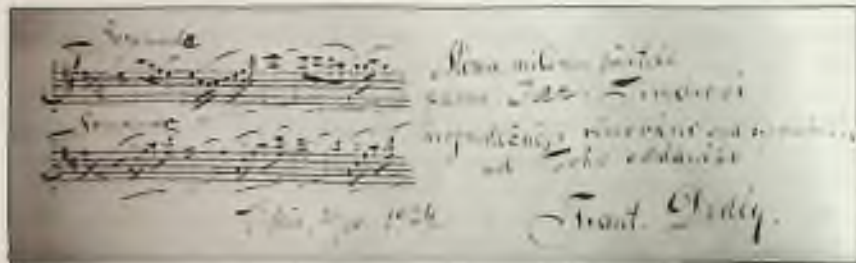

-dřob-

Z historie českovídeňské hudby IX – František Drdla

Viktor Velek

Po delší době opět otevíráme seriál věnovaný historii hudebního života české Vídně, a to ne náhodou. Dne 3. září 1944 zemřel v Bad Gasteinu slavný český houslista a skladatel v jedné osobě František Alois Drdla, takže se u příležitosti 65. výročí jeho úmrtí přímo nabízí připomenout tuto osobnost alespoň několika řádky. Vídeň v profesním i osobním životě tohoto rodáka ze Žďáru nad Sázavou (nar. 28. listopadu 1868) sehrála významnou roli, bez pochyb ho můžeme označit za vídeňského Čecha. Avšak věnujme nejprve pozornost jeho hudebnímu vývoji, který započal na žďárském kúru pod vedením regenschoriho Antonína Hromádky staršího. Po krátké epizodě na gymnáziu v Brně (1880) přešel do Prahy na konzervatoř. Literatura se rozchází v tom, co přesně, resp. u koho na konzervatoři studoval: mezi profesory se uvádí jména Josefa Förstera (hudební teorie), Antonína Bennewitze (housle) a Filipa Viléma Bláhy (křídlovka).

Věnování Jaroslavu Jindrovici

K přestěhování celé rodiny do Vídně došlo v roce 1882, v chudém žďárském regionu se nejednalo o nic výjimečného. Na vídeňské konzervatoři studoval v letech 1882-1888. Kvůli věku nemohl být přijat do houslového oddělení, proto začal studovat hru na křídlovku u Fr. Bláhy. Avšak ten mu po čase doporučil ze zdravotních důvodů přejít na jiný nástroj, což je počátek Drdlova studia houslí u prof. J. Helmesbergera. U A. Brucknera studoval současně harmonii, u F. Krenna skladbu, klavír u Zottmanna a Scheunera. Jeho výborné studijní výkony dosvědčuje udělení první ceny a zlaté medaile. Vojenskou službu započal v říjnu 1887 základním výcvikem u pluku č. 31 v Jihlavě, poté přešel k vojenské hudbě pluku arcivévodky Victora č. 65, u které měl již před základním výcvikem domluvené místo. Byl u pluku velmi vážen, vojnu odsloužil víceméně jako „kostýmový civilista“.

Díky Helmesbergerově doporučení získal Drdla místo houslisty v orchestru Dvorní opery (1890-1893), poté se stal ředitelem orchestru a koncertním mistrem v divadle Na Vídeňce (1893-1897). V tomto divadle připravil spolu s ředitelem Jauncerem provedení Smetanovy opery Prodaná nevěsta, která v červnu 1892 ve Vídni slavila v provedení pražského Národního divadla triumf. Libreto do němčiny přeložil Max Kalbeck, premiéra se konala 2. dubna 1893,

od 2. dubna do 4. května byla provedena třicetkrát a hrána často i poté. Roli Mařenky nastudovala zpěvačka Lili Lejo, Drdlova přítelka a intimní přítelkyně. Kapelníkem a koncertním mistrem v Karlově divadle, ve svém dalším působišti, byl Drdla pouze rok. Svůj obdiv vůči operním dílům G. Pucciniho dokázal Drdla transformovat k nastudování oper Bohéma a Manon a výrazně tím prospěl známosti těchto děl. Ostatně s Puccinim ho pojilo hluboké přátelství, jiným přítelem nebyl nikdo menší než Franz Lehár. S Johannem Brahmem, skladatelem a přítelem Antonína Dvořáka, se Drdla seznámil jako hráč ve Vídeňském sdružení umělců. Spolupracoval i s jiným velikánem své doby – např. s Hugo Wolfem.

Kolem roku 1898 opustil Drdla pevné postavení na vídeňské hudební scéně, podnikal koncertní cesty po Evropě a přijal stále angažmá v orchestru bayreuthského Festspielhausu (1910-1904). Zde

František Drdla

Svědčí o tom i výtky „kolaborace“ Sukovu kvartetnímu spoluhráči Oskaru Nedbalovi, dlouholetému šefovi vídeňského Tonkünstlervereinu. Drdla závčas rozpoznal toto nebezpečí a raději se natrvalo usídlil ve Vídni, kde bydlel v Jacquingasse 4 se svou neprovdanou nejmladší sestrou Františkou. Františka se o svého svobodného bratra starala a soustavně sbírala dokumenty jeho kariéry. Propagátorkou jeho děl ve Vídni byla vynikající violoncellistka českého původu Senta Benešová/Benesch.

Avšak pochybnosti o češství Drdla přeci jen dohnaly, a to po 2. světové válce, několik měsíců po jeho smrti. Zastal se ho mj. Československý ústřední výbor ve Vídni, který potvrdil jeho účast na menšinových kulturních akcích (vystupoval nejčastěji ve Slovanské besedě a zpěváckém spolku Slovan (poprvé v roce 1891), na krajanských čajích

Drdlův hrob v Bad Gasteinu

československého konzulátu, nechýb ani zmínka o oblíbě u kulturních pracovníků menšinových, mezi něž patřil např. Jaroslav Jindra. Jeho českost potvrzovali i v jeho rod-

ném Žďáru, kam Drdla čas od času zajížděl a kde občas hrával v kostele na ty varhany, které ho jako dítě uváděly v říši hudby. Za zachování svého češství ve Vídni Drdla vděčil hlavně svému otci, který byl činný v českém menšinovém životě a dbal na zachování českosti rodiny i poté, co ve Vídni zemřela jeho první žena a druhou ženou se mu stala žena německého původu. Vytíženost Drdlovi dovozovala pouze příležitostná vystoupení pro vídeňské Čechy, ostatně to je i případ jiných českých virtuosů pobývajících ve Vídni – např. Váši Příhody, Otakara Ševčíka, Karla Komzaka, Františka Ondříčka, Oskara Nedbala. Mezi těmito jmény úmyslně chybí Josef Bohuslav Foerster, který se menšinovému hudebnímu životu věnoval systematicky a ve větší míře, svědčí o tom mj. starostenství v Pěvecké župě vídeňské, přednášková činnost či sbormistrovské kursy, které na určitou dobu vyřešily problém s nedostatkem sbormistrů pro českovídeňské spolky. Ale zpět k Drdlovi, který po celý život odolával tlakům upravit své příjmení tak, aby se německým mluvčím lépe vyslovovalo, a který na svých plakátech uváděl jako „československého houslistu“, ač byl po roce 1918 občanem Rakouské republiky. Třebaže ve Vídni strávil převážnou část života, mluvil dobře česky.

Poslední rozloučení s F. Drdlou se konalo v jeho oblíbených lázních Bad Gastein, kde 3. září 1944 skončil zasažen mrtvicí. Na kříž bylo v němčině napsáno „Prof. a komponista FRANTIŠEK DRDLA, *28. 11. 1868, †3. 9. 1944.“ Pod nápis bylo ještě doplněno několik úvodních not z jeho skladby Souvenir. Pamětní desku s bustou a motivem z jeho Serenády nechali pro své město zhotovit jeho žďárští přátelé, autorem byl akad. sochař Julius Pelikán.

Drdlův skladatelský odkaz je překvapivě velký. Tvoří jej přibližně 600 skladeb, přičemž necelá polovina vyšla tiskem. Většinou jde o vlastní houslové skladby, které s oblibou interpretovali takoví velicí, jakými byli např. Jan Kubelík, Marie Hallová, Váša Příhoda či Daisy Kennedy. K nejpobulárnějším vedle Serenady A (dle věnování J. Kubelíkovi zvané též Kubelíkova serenáda) a Souveniru patřily skladby Vision, Lenorka, Feu Follet, Polonaise, Snění. Oblíbené byly i Drdlůvy úpravy, zejména pak různé fantasie (např. na motivy z oper Prodaná nevěsta, Dalibor, Hoffmannovy povídky, Lohengrin, Carmen, na národní motivy české, maloruské, ukrajinské). Drdla však uměl komponovat i pro jiná obsazení, např. pro klavír, pro violoncello, v oblasti vokální si pro písně a sbory vybíral předlohy s myšlenkově hlubokými texty a dramatickostí. Tato díla Drdla zbavují nálepky skladatele písničnické technicky vyspělé, avšak bezduché či líbivé skladby s virtuózní (pokračování na str. 7)

Dvojazyčná „Prodaná nevěsta“ v přírodním divadle ruiny hradu Gars am Kamp

Jsem čtenář „Videňských svobodných listů“ a nepřehlédli jsem nabídku možnosti vyhrát vstupenky na „Prodanou nevěstu“. Správně jsem odpověděl na kladenou otázku a měl jsem štěstí. Prima, v sobotu 25. července 2009 pojedeme na „Prodanku“.

Se skupinou vídeňských sokolů jsme navštívili týden předtím v Hornu výstavu „Rozdělení. Odloučení. Spojení.“ Výstava je rozdělena do tří míst, rakouského Hornu, Raabsu a české Telče. Pořadatelům se podařilo dokonale vyjádřit problematiku historického vývoje společného soužití, hlavně v pohraničních oblastech. Výstava v Hornu byla skvěle provedená a moc se nám líbila. Počasí nám ale moc nepřálo a vytrvalý déšť nás odradil od návštěvy Raabsu.

Díky vstupenkám na Prodanou nevěstu jsme si výstavu v Raabsu prohlédli ten den odpoledne, než jsme se vydali do nedalekého Garsu. Předpovídané počasí mělo být nestálé, a tak jsme se naštěstí vybavili pláštěnkami.

Scénická úprava intendanta Karla Drgáče byla milým překvapením. Zavešené panely znázorňovaly pravou

kroju, a připravovali hospodu na vesnickou pouť.

Zazněly první tóny známé Smetanovy opery a sbor vesnických

chasníků se radostně sestoupil do kruhu a zaznělo: „Warum sollten wir nicht froh sein, wenn uns Gott Gesundheit gibt, Freude gibt?“ Strnuli jsme překvapením. Místo očekávaného „Proč bychom se ne-

Wolfgang Bankl v roli Kecal dohazoval německy bohatého ženicha Vaška rodičům Mařenky, kteří mu odpovídali česky, a později v němčině přemlouval Jeníka, který mu také odpovídal česky. Pomalu mi začalo docházet, že to asi patří k věci a je to součástí myšlenky, která provází

Dolnorakouskou zemskou výstavu, jejíž část jsme odpoledne viděli. S napětím jsem očekával, jak bude koktat Vašek. Mathias Reinhaller zpívající Vaška koktal německy. Začínal jsem se ohromně bavit, vychutnával si známé melodie a koktal s Vaškem v duchu „Má,má,má, matička...“ i když on zpíval něco jiného. Tak to šlo celé představení, kousek česky, kousek německy a občas česko-německy. Najednou se v mém podvědomí z ryze české vesnice stala pohraniční, česko-rakouská vesnice. Tam se také v běžném denním životě mluvilo dvojazyčně. Příslušníkům obou národů je společné že: „Welch Gottesgabe ist das Bier, das gute Bier!“ a je úplně jedno v jaké řeči. Součástí představení byla velmi kvalitní cirkusová scéna. Principál kočovného cirkusu představil Španělku Esmeraldu a šikmookého Indiána a připojil pár aktuálních poznámek. V průběhu děje se dohazovač Kecal přidal ke Krušinovým a Michovým a česky

společně přemlouvali chudinku zrazenou nevěstu: „Rozmysli si, Mařenko, rozmysli...“ a na světelné tabuli se v překladu objevilo: „Überleg dir's, Marie, beden es dir!“, aby většinou rakouské publikum vědělo, že si má Mařenka rozmyslet. V duchu vzájemného porozumění si dirigent profesor Ivan Pařík vzal bílé návleky na rukávy, aby na něj členové Brněnského symfonického orchestru v přítomnosti dobře viděli. Věrná láska nakonec zvítězila a vychytalý Kecal prohrál své dukáty. Škoda, že život není většinou milosrdný a málokdy to dopadne takhle dobře. Podle mého dokonce velmi dobře. Počasí nám přálo až na posledních pár minut, kdy v areálu Open Air Gars am Kamp začalo pršet, a tak do závěrečných tónů kouzelné Smetanovy opery zašustily v hledišti pláštěnky.

Prodaná nevěsta neboli Verkaufte Braut byla od prvních představení uváděna v jednom z obou jazyků, tedy buď česky, nebo německy, takže i zvyk posledních let uvádět opery v původním textu byl skutečně zachován. Návštěvníci oper oceňují převážně melodie a výkony zpěváků. V rakouském Salcburku zpívala ruská operní hvězda Anna Netrebko s výtečným mexickým tenorem Villazónem velmi úspěšně italsky Verdiho „La Traviatu“. (Opera se sice odehrává v Paříži, ale autorem textu je Ital). Skutečně mezinárodní pojetí. Nevadilo, že jen malé procento diváků znalo natolik italsky, aby mohlo rozumět textu. Proto si myslím, že myšlenka dvojazyčně provedené opery se Karlovi Drgáčovi zdařila. Hodila se tak velmi dobře ke společné rakousko-české výstavě s názvem: „Geteilt. Getrennt. Vereint.“

Rudla Cainer

Vážené Videňské svobodné listy,

srdečně děkuji za vstupenky na výstavu „Rakousko-Česko. Rozdělení – odloučení – spojení. Zrovna jsem se na ni chystala. V jednom dni jsem stihla Horn a Raabs, Telč ještě čeká.

Návštěvníky překvapí mnoho zajímavých a snad nových informací všeho druhu. Připojuji fotografii – na obraze defilují před očima písčícího Palackého „jeho“ historické postavy.

Přeji všem, kteří se na výstavu ještě chystají, příjemné zážitky!

Jarmila Pechová

Letošní „Prodaná nevěsta“ se v Garsu povedla. Postavy Smetanovy opery v mezinárodním obsazení a dvoujazyčném podání zde pod širým nebem sklízely potlesk. Pro příští rok připravuje Karel Drgáč pro Opern Air v Gars am Kamp „La Traviatu“ Giuseppe Verdiho. Foto: © Opern Air

českou vesnici. Naštěstí žádné kulisové supermarketu nebo mrakodrapů, což by se v dnešní době mohlo lehko stát. Na scéně se při začátku představení postupně objevovali zpěváci smíšeného sboru Státní opery v Praze a Festspielchoru Gars am Kamp, oblečení do svátečních českých

těšili...“ německý text. Spletli jsme se a dneska dávají „Verkaufte Braut“ místo „Prodané nevěsty“? Nespletlí! Vzápětí začali Jeník s Mařenkou ve skvělém podání Pavly Vykopalové a Otokara Kleina zpívat své árie česky. Takže přece jenom „Prodaná nevěsta“? Překvapení nebralo konce.

Soutěž o vstupenky

Obširnou odpověď na otázku VSL, spojenou s vylosováním volných vstupenek na představení opery v Gars am Kamp do redakce zaslal náš čtenář a přispěvatel krajan Jiří Hrdinka. Kdy a kde měla premiéru Smetanova opera Prodaná nevěsta? – Poprvé byla Prodaná nevěsta uvedena v českém Prozatímním divadle v Praze 30. května 1866 za řízení skladatele Bedřicha Smetany (1824-1884) a za režie F. Thomého v tomto obsazení:

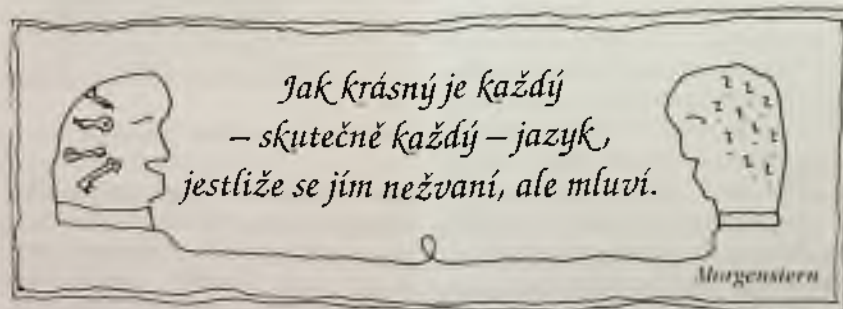
Krušina – p. Paleček, Ludmila – pí. Procházková, Mařenka – sl. Z Ehrenbergů, Mícha – p. Šebesta, Háta – sl. Písařicová, Vašek – p. Ryšela, Jeník – p. Polák, Kecal – p. Hynek, Principál – p. Mošna, Esmeralda – sl. Ledererová, Indián – p. Krtn

V Městském divadle na Král. Vinohradech byla premiéra Prodané nevěsty 12. února 1915. A pro zajímavost: repríza po 100kráte 5. května 1882, po 150. 3. října 1886, po 200. 8. května 1892, po 300. 25. září 1895, po 400. 1. ledna 1903, po 500. 8. srpna 1909, po 600. 1. ledna 1915 – v Národním divadle.

Krajanu Hrdinkovi štěstí přálo,

neboť byl v losování, které proběhlo v úterý 14. července jedním z výherců o 4 x 2 vstupenky. Další dvojice vstupenek vyhráli Anton Pludra, Rudolf Cainer a Jarmila Pechová. Výhercům redakce gratuluje a věří, že se jim hudební večer v Garsu vydaří.

red

První den železnice v Brně

Ať pýchou překypující metropole, ať malebné městečko kdesi pod horami, v turistických materiálech se všechna města bez rozdílu ráda prezentují nějakým výčtem dat, spjatých se svou historií. Obvykle se dozvíme, kdy město vypálili husité, kdy jej dobyli Švédové, kdo byl prvním rychtářem či starostou nebo kdy byl postaven ten či onen kostel, most či významná budova.

Paleta události bývá skutečně různorodá. Jeden údaj nacházíme však téměř vždy: Datum příjezdu prvního vlaku. A moravská metropole Brno se může pochlubit datem, které mu mohou jiní – Prahu nevyjímaje – jen tiše závidět. Do města pod Špilberkem totiž přijel první vlak již 1. července 1839. Tedy právě před 170 roky.

Slovní spojení „první vlak“ však nevystihuje dávnou událost zcela přesně. Onoho parného letního dne 7. července 1839 přijely do Brna pěkně za sebou hned čtyři (!) slavnostní vlaky. Proč čtyři? Ono i z dnešního pohledu se tehdy jednalo o událost zcela mimořádnou: železnice poprvé spojila dvě hlavní města monarchie. Protože dráha přišla do Brna z Vídně a kdo tehdy v říšském hlavním městě něco znamenal, nesměl u tohoto slavnostního zahájení chybět. Takže pro celkem 1125 pozvaných hostů bylo třeba přistavit 38 vagonů, které ve zmíněných čtyřech vlacích dopravily v celé trati za zhruba čtyři hodiny lokomotivy BRUNO, GIGANT, HERCULES a BUCEFALUS.

Takhle vstupovala před 170 roky železnice do Brna. Na výřezu z akvarelu malíře Eduarda Gurka vyniká mohutnost viaduktu, postaveného za necelého půl roku.

Přivítání v Brně představovalo potom scénu, v historii našich železnic nesčetněkrát a v nejrůznějších variantách znovu a znovu opakovanou. Časem se, pravda, z otevírání železničních tratí stala u nás oficiální, strohá záležitost. Ovšem před 170

Budování tratě z Břeclavi do Brna řídil doktor Karl rytíř Ghega (1802–1860).

roky v Brně tomu tak ještě nebylo. Jak dosvědčují barvitě referáty dobového tisku, více než protokolární sešňerovanost se toho dávného červencového dne prosadil prvek spontánního lidového projevu. Všude množství národních krojů, hudby, tance a nepředstíraného a zcela nevynucovaného veselí. K tomu samozřejmě rány z hmoždíků, projevy politických činitelů, hostiny pro zvané. Jinak řečeno, mimořádnost oněch brněnských oslav v roce 1839 spočívala především v jejich neopakovatelnosti.

Možná právě z tohoto faktu vycházela společnost Severní dráhy císaře Ferdinanda (KFNB), budovatelka a provozovatelka této vůbec první lokomotivní železnice v monarchii, když nechala při této příležitosti razit pamětní medaile. Chtěla tím zřejmě zdůraznit historický dosah okamžiku. Sedmý červenec 1839 tato kritérium jistě splňoval. Stál na samém začátku naší železniční historie. Spolu s ním se dostavila

skutečná exploze zájmu o „dráhu“. A zájmu netoliko platonického – jen za

první tři týdny provozu použilo vlaky mezi Brnem a Vídní na tehdejší poměry neuvěřitelných 29 tisíc cestujících. Však od nich také železniční společnost vyinkasovala ne právě zanedbatelnou částku: 43 tisíc zlatých.

Tento výsledek jistě poopravil prvotní kalkulace otců „Ferdinandky“, kteří v osobní dopravě viděli spíše jakýsi doplněk dopravy nákladní, kterou nepokrytě favorizovali. Konečně

důkazem toho je i první jízdní řád, platný na vídeňsko-brněnské dráze od října 1839. Ten uváděl mezi oběma městy pouhý jeden jediný osobní vlak v každém směru. Z Vídně do Brna se odjíždělo v šest ráno, z Brna do Vídně ve čtvrt na sedm. K tomu lze ještě přičíst jeden pár vlaků Břeclav – Vídeň – Břeclav a jakéhosi prapředka předměstských vlaků, spoj z Brna do Rajhradu a zpět, jezdícího odpoledne.

Pro KFNB neznamenal Brno konečnou. Naopak, usilovně budovala z Břeclavi dráhu dál na sever. Protože trať do Brna představovala z pohledu firmy (a konečně i z textu jejího privilegia) pouhou odbočku a cíl – solné doly v Haliči – ležel ještě hodně, hodně daleko. Tahle okolnost ale nic nemění na skutečnosti, že první brněnský železniční den, sedmý červenec roku 1839, zůstane provždy velkým datem naší železniční historie.

Pavel Schreier,

Grand Expres č. 7, ročník 5

První orloj na Slovensku

V kysucké obci Stará Bystrica v polovině července odhalili první slovenský orloj. Na dřevěném průčelí orloje se každou hodinu proměňuje sedm apoštolů, kteří působili na Slovensku. Celý orloj symbolizuje slovenskou historii.

Před několika lety se žádný turista v kysucké obci Stará Bystrica nezačal rozhodl, že to změní, a začal do vzhledu obce rázně zasahovat. „Proběhla generální rekonstrukce náměstí, které nese název Rínek svatého Michala. Budovy poznačené stylem z období před rokem 1989 jsme překryli dřevěnými průčelími a mají teď jednotný architektonický výraz vycházející ze slovenských tradic a historických inspirací,“ ukazuje starosta Podmanický.

Při této rekonstrukci vznikl také nápad vybudovat na průčelí Domu kultury orloj. Návrh připravil architekt Ivan Jarina a akademický sochař Viliam Loviška. „Byla to pro nás velká výzva,“ řekl Loviška. „Mezi postavami, které se každou hodinu ukáží na orloji, jsou například sv. Cyril a Metoděj, sv. Gorazd, sv. Vojtěch a další. Sochy vyřezal z topolového

dřeva lidový řezbář Peter Kuník,“ vysvětluje starosta.

Orloj zdobí také šest bronzových plastik postav slovenské historie knížete Pribiny, Svatopluka, Štúra, Bernoláka, Štefánika a Hlinky.

Důležitý astrolab dodala na objednávku pražská firma, která se stará

o provoz pražského orloje. Astrolab se prý ale 500 let nevyráběl. Složitý stroj s kalendářní deskou na vnějším obvodu měří 2,2 metru. Je rozdělen na 366 dílů s vyznačením slovenských historických svátků. Orloj ukazuje astronomické poledne nastavené na čas místního poledníku.

První slovenský orloj v obci Stará Bystrica.

I. Vilček

postavení slunce a měsíce na obloze, fázi měsíce, planetární hodiny.

Každý z ukazatelů má vlastní elektrický pohon. „Zakázku na astrolab jsme dostali v roce 2006. Vůbec jsem neváhal a pustil jsem se do návrhu. Na složitém stroji jsme pracovali tři roky v dílně v pražských Holešovicích,“ uvedl český mistr Vítězslav Špidlen.

Kysucký orloj je přesnější než pražský. Podle Špidlena to bude nejpresnější orloj na světě, protože vše řídí počítač. „Byl jsem se podívat na pražském orloji, abych viděl, jak to dělali dřív, a pak jsme to udělali po svém moderní technologií. Oba tyto orloje mají společné zobrazení. Mechanické funkce jsme řešili jinak a vše je řízené elektronikou,“ řekl Špidlen. Astrolab má pět nezávislých motorů: pohyb slunce, zvěrokruh, kalendář, měsíc má dva pohyby, proto ho řídí dva motory.

Orloj stál 130 tisíc eur (asi 3,3 miliónu korun). Obec získala peníze hlavně od sponzorů. Stará Bystrica s 2 700 obyvateli má ambice stát se centrem letní turistiky v oblasti. Orloj bude určitě velkým lákadlem.

-ivk-

Befeleme, Y se veze

Biflování vyjmenovaných slov a archaických pravidel psaní tvrdého a měkkého „i“ ohrožují gramotnost víc než esemesky

(Pokračování z čísla 27–32)

Na jeho iniciativu, která se za první světové války neuchytila, odkazovali však v Československu funkční lingvisté i po druhé světové válce. „O čem se určitě ještě v 60. a 70. letech uvažovalo, bylo zrušit tvrdé y v příčestí minulém,“ říká Ivana Svobodová z Ústavu pro jazyk český. „Z čistě jazykového hlediska by to nesmysl nebyl, protože tvrdé y nemá opodstatnění, jelikož nerozlišuje samostatnou hlásku. Češi mají v mluveném projevu jenom jedno i.“ Slováci hned po válce také tvrdé y alespoň v minulém příčestí zrušili, ale obdobnou reformu profesora Jaromíra Běliče a dalších českých jazykoveců – přestože se na ní lingvisté většinou shodli – neschválilo tehdejší vedení ČSAV. „Hlavně tam nepište, že se něco podobného chystá,“ směje se doktorka Svobodová. „Pamatuji se na kuriózní situaci z roku 1983, kdy v brněnském tisku vyšel článek na téma reformy pravopisu formou rozhovoru s tamním profesorem Chloupkem. Redaktor ten článek napsal tak nešťastně, že z něj spousta lidí pochopilo, že se připravuje reforma, při které se zruší tvrdé y. Tohle ještě podpořil Týdeník Rozhlas, který o článku informoval a uvedl asi dva odstavce textu podle „nového“ pravopisu bez ypsilonu. Tehdy jsme dostávali do ústavu petice z ČKD a spousty dalších závodů, že rozhodně všichni protestují proti zrušení tvrdého y. Přčetlo si to spousta lidí a denně nám volali a ptali se zděšeně, co je na tom pravdy.“

Novohradské domy vyprávějí

Česko-rakouská, nebo chcete-li i moravsko-rakouská spolupráce, se odehrává nejen při setkáních špičkových politiků, po případě hejtmánů, ale především na úrovni příhraničních styků mezi občany obou států a jejich místních zastupitelů.

Celkem podrobně se už referovalo o výstavě, která současně probíhala v Telči a dolnorakouském Hornu i Raabsu. Méně se ví o výstavě „Po stopách společné historie“, která měla svou premiéru loni v létě v novohradské koželužně. Navázala na ni pod stejným jménem a v obohaceném rozsahu, tentokrát v prostorách novohradského zámku expozice, jejíž vernisáž se konala 14. srpna a zůstane ke zhlédnutí do konce letošního října.

Město Nové Hradky ovšem nabízí k prohlídce kromě bývalého sídla rodu Buquoyů četné další historické objekty, většinou už citlivě a nákladně restaurované, ať už je to klášter s chrámem sv. Petra a Pavla, hrad, umělecká kovárna, zmíněná koželužna, náměstí s pěknou radnicí a nedávno do provozu uvedenou Rezidenci.

O mnohých dalších pokladech hraničního města vypráví kniha novohradského starosty Vladimíra

Podle lingvistů z Karlovy Univerzity však tehdy o úplnou novinařskou kachnu nešlo. Zastáncem „velké“ pravopisné reformy měl být i tehdejší ministr školství Milan Vondruška, který se ze svého mládí ve Veselí nad Lužnicí znal s dlouholetým přívržencem redukce, docentem Jiřím Hronkem. Ten spolu s profesorem Petrem Sgallem ještě počátkem 90. let v knize Čestina bez příkras upozorňuje: „Dnes jistě nechceme ke všem změnám, kterými náš život prochází, přidávat ještě změnu pravopisné soustavy. Bylo by to bolestnější než v době Palackého, kdy se česky četlo a psalo daleko míň.“

Zrušení ypsilonu – kromě skupiny dy, ty ny – se podle propagátorů reformy zaleklo vedení KSČ s Gustávem Husákem a Janem Fojtíkem – právě po bouřlivé reakci veřejnosti. A od té doby se mezi českými jazykoveci projednávala pouze „malá“ reforma, přijatá v roce 1993.

Tvrdé y a politika

Staromilci, kteří po reformě pravopisu z roku 1993 obviňovali nový úzus z komunistické „vulgarisace“, odkazovali na „normalizační nátlak“ nebo označovali filozofii se z rusismu, nebyli v politizaci pravopisu žádnou novinkou. Ortografické půtky, které básník a novinář Karel Havlíček označoval za pravopisný běs, suplovaly v první polovině 19. století vzdělaným Čechům politickou debatu a nad ideologií ypsilonových válek s „ošemetníky, neupřímnými krajany a vášnivými

nepřáteli“ lamentoval už František Palacký.

Ideová východiska domácího gramatikování neusnula ani ve stoletím minulém, kdy se nejcitlivějším barometrem nálady ukázalo být psaní velkých písmen. Zatímco za německé okupace psaly české noviny o Vůdci s velkým V, brzy se v kraji tiskli Němci pouze s malým n. A že může být volba počátečního písmene projevem hodnotících vztahů pisatele, prokázali i komunisté, když rušili řeznictví a zakládali Masnu. Šlo jim o prestiž, ale dokázali se i pravopisně umenšit.

Jelikož se poválečná jednání o pravopisných reformách konala po odhalení kultu osobnosti, objednávkou doby bylo demonstrovat stranickou skromnost, a tak se začal Ústřední výbor KSČ pro jistotu v nových pravidlech označovat za „ústřední“. Na úroveň tehdejší diskuse na předsednictvu vlády zavzpomínal počátkem 90. let v Literárních novinách účastník jednání Vítězslav Kocourek. Ministr kultury a informací Václav Kopecký měl tehdy prohlásit: „Doly se musí psát s velkým písmenem, tam se těží naše černé zlato.“

Kromě velkých písmen žonglovali tehdejší mocní pozoruhodným způsobem také se s a z ve slovech přejá-

tých. „Než byla v roce 1957 vydaná Pravidla českého pravopisu, musela jim dát souhlas tehdejší politická místa. Proti tomu, aby se psalo vedle fyzika i fyzika námitky nebyly. Pánům z ÚV se však zdálo nedůstojné, aby se psalo i prezident či socializmus. Podobu se z nepovolili, ale aby slovo prezident nebylo výjimka, tak se k němu přidala filosofie, universita, gymnasium a jejich odvozeniny,“ vzpomíná Svobodová. Upozorňuje však také, že kromě nedostatku vůle necitlivosti pro zásadní změny pravopisu v Česku ani společensko-ekonomické podmínky.

„Pokud jsou pro změnu vhodné politické podmínky, možná by ještě byla šance na úspěch, ale důležitá je i ekonomická situace. Protože v momentě, kdy by se zrušilo tvrdé y, nejenže by se musely vydávat nové učebnice, musely by se měnit i občanské průkazy, rodné listy, oddací listy a to by zatížilo státní rozpočet,“ dodává Svobodová. V případě úplného zrušení ypsilonu by se podle ní měnily i názvy obcí nebo městských ulic, jak k tomu nedávno docházelo v Německu po reformě, jež se zaměřila na částečné odbourání ostrého „es“.

*Pokračování příště
Jan Čáp*

Dálnice z Brna do Vídně v nedohlednu

Na stavbě rakouské dálnice z Vídně směrem na Mikulov se čile pracuje, jak to vidí krajané i čeští turisté jedoucí tímto úsekem. Na opačné straně hranice se ale neděje nic. Stavbu brzdí ekologické organizace, které neustále napadaly rozhodnutí o tom, kudy ji vést.

V současnosti se čeká na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v Brně. Ten ale zatím nerozhodne poslední spor o územní plán Břeclavska, který počítá s dálnicí z Brna do Mikulova. Soud totiž řízení přerušil s tím, že počká na verdikt Soudního dvora Evropských společenství v Lucemburku. Ten už dostal od slovenského Nejvyššího soudu otázky k účinku takzvané Aarhuské úmluvy, která zakotvuje účast veřejnosti na povolování a schvalování staveb a plánů z hlediska životního prostředí. Touto úmluvou argumentují proti plánu počítající s dálnicí přes chráněnou krajinnou oblast Pálava občanská sdružení.

Odpůrci plánu na výstavbu dálnice přes Mikulov už se svou stížností uspěli u Ústavního soudu, který rozhodl, že spor musí projednat právě Nejvyšší správní soud a vydat rozhodnutí. Pokud by soud Územní plán velkého územního celku Břeclavska zrušil, znamenalo by to pro výstavbu dálnice velké problémy.

Postup kraje při schvalování plánu kritizoval český veřejný ochránce práv Otakar Motejl, jeho názory potvrdila i odborná expertiza zpracovaná pro ministerstvo

dopravy. Postup kraje se nelíbí ani bruselskému ústředí Evropské komise. Nejvyšší kontrolní úřad označil stavbu dálnice za rizikovou investici.

Jízda po rozestavěné komunikaci z Vídně směrem na Mikulov není moc příjemná, mnohem příjemnější je ale vyhlídka na přímé a rychlé dosažení české hranice. Na české straně je vyhlídka na něco podobného prozatím v nedohlednu.

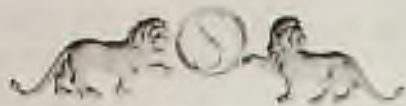
lto

Stručně

● Ve středu 26. 8. skončila lhůta, do níž mohly strany a hnutí podávat kandidátní listiny pro nadcházející předčasné volby do Sněmovny. Do boje o Sněmovnu se přihlásilo celkem 23 stran.

● Česko si v pátek 21. 8. připomnělo 41 let od vpádu vojsk Varšavské smlouvy. V prvním sledu koordinované operace vstoupilo na území ČSSR zhruba 100 000 vojáků, 2300 tanků a 700 letadel. Postupně se okupační vojsko rozrostlo až na 750 000 vojáků. V souvislosti s pobyttem sovětských vojsk na území Československa bylo 290 lidí usmrceno a 577 těžce zraněno. Výročí si připomněla veřejnost i politici. Hlavní pietní akt v Praze se odehrál před budovou Českého rozhlasu ve Vinohradské ulici. Zúčastnil se ho premiér Fischer, předseda Sněmovny Vlček, místopředsdkyně Senátu Gajdůšková, náměstek pražského primátora Blažek, ředitel rozhlasu R. Medek a další.

Dagmar Vaněčková

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
SENÁTSTÁLÁ KOMISE SENÁTU PČR PRO KRAJANY
ŽIJÍCÍ V ZAHRAŇICÍCH

7. funkční období

ZVE

na seminář

„KRAJANÉ A ČESKÁ REPUBLIKA“,

který se uskuteční ve středu 16. září 2009 v Jednacím sále Senátu ve
Valdštejnském paláci v Praze.Seminář bude zahájen v 9.00 hodin a ukončen ve 14.00 hodin. Registrace
účastníků bude probíhat od 8.30 hodin v prostorách prezence při vstu-
pu do Jednacího sálu Senátu.Vchod pro účastníky semináře bude z recepce „A“ Valdštejnského paláce
a je nutné mít u sebe občanský průkaz a nebo cestovní pas. Jednacím
jazykem bude čeština.Prosíme zájemce o tento seminář, aby potvrdili svou účast na emailovou
adresu hegrovab@senat.cz do 31. 8. 2009.

Příjezd MHD – Metro A – stanice Malostranská

Organizační zajištění: Bronislava Hegrová, tajemnice komise, tel.
+420 257 072 762, fax +420 257 534 481, email: hegrovab@senat.czSeminář KRAJANÉ A ČESKÁ
REPUBLIKA (hledání možností
k nové otevřené spolupráci) dle
programu zahájí ve středu 16.
září v 9 hodin v Senátu PČR, Vald-
štejnské nám. 17/4, 118 01 Praha 1
Přemysl Sobotka, předseda Senátu
PČR a Marcel Chládek, předseda
Stálé komise Senátu PČR pro kra-
jany žijící v zahraničí.Předběžný program: Prezenta-
ce knihy (9.10) *Domácí postoje*
k zahraničním Čechům v novodo-
bých dějinách 1918-2008 autorů
S. Broučka a T. Grulich (vydal
Public History ve spolupráci s Et-
nologickým ústavem Akademie
věd ČR) knihu představí Petr Pi-
thart, místopředseda Senátu PČR.I. část (09.15 – 11.30) moderátor
Marcel Chládek, předseda Stálé ko-
mise Senátu PČR pro krajany žijící
v zahraničí. Referující: Vladimír Ei-
senbruk, zmocněnec pro krajauskézáležitosti MZV ČR, Tomáš Grulich,
místopředseda Stálé komise Senátu
PČR pro krajany žijící v zahraničí:
Porovnání postojů států Evropy ke
svým menšinám – podklad k insti-
tucionálnímu řešení v ČR, Stani-
slav Brouček, vědecký pracovník
Etnologického ústavu Akademie
věd ČR: Předpoklady a souvislosti
formování moderní krajauské dia-
spory. Diskuse k I. části a vystou-
pení představitelů krajauských
organizací.II. část (11.30 – 14.00) moderátor
Tomáš Grulich, místopředseda Stá-
lé komise Senátu PČR pro krajany
žijící v zahraničí. Referující: Ivo Bar-
teček, děkan Filozofické fakulty PU
v Olomouci, Zdeněk Uherek, ředitel
Etnologického ústavu Akademie
věd ČR: Etnologické výzkumy Če-
chů v zahraničí a spolupráce s kra-
jany při profilování oboru, Jiří Křes-
ťan, pracovník Národního archivu
v Praze: Národní archiv a archivní
dědictví zahraničních Čechů, Petr
Kotyk, pracovník Památníku ná-
rodního písemnictví v Praze: Čeští
spisovatelé v zahraničí v kontextu
české literatury, Miroslav Krupička,
ředitel Českého rozhlasu 7: Kraja-
né a ČR v mediálním světě, Lucie
Slavíková-Boucher: Výuka češtiny
při Českých centrech. Diskuse
k II. části. Závěry semináře a do-
poručení pro Stálou komisi Senátu
PČR pro krajany žijící v zahraničí.Informace
velvyslanectvíVelvyslanectví České republiky ve
Vídni oznamuje, že ve dnech 9. října
(pátek) od 14.00 do 22.00 hodin a
dne 10. října (sobota) od 8.00 do
14.00 hodin proběhnou volby do
Poslanecké sněmovny Parlamentu
České republiky.Čeští občané s volebním právem
a bydlištěm v Rakousku se mohou
do 30. srpna 2009 do 16.00 hodin
zapsat do Zvláštního seznamu voli-
čů na Velvyslanectví ČR ve Vídni,
Penzingerstrasse 11-13, 1140 Wien.
Podrobnější informace na tel.: 01/
899 58 155, 01/899 58 154, 01/899
58 145, 01/899 58 146, fax: 01/899
58 159, www.mzv.cz/vienna email:
vienna@embassy.mzv.cz

Oskar Novák

Z historie
českovídeňské
hudby IX

(Dokončení ze str. 3)

ní tendenci a důrazem na zvukovost.
Častým jevem jsou i různé úpravy
Drdlových skladeb jinými skladateli,
jedná se hlavně o orchestrální úpra-
vy jeho houslových skladeb.Drdla je jedním z mnoha vídeň-
ských Čechů, kteří trvale působili
na zdejší německé hudební scéně a
zároveň se angažovali i v menšino-
vém kulturním životě. O oně druhé
rovinně rakouská hudební veřejnost
a ostatně ani rakouská muzikologie
příliš neví, proto se v patřičných
slovníkách můžeme dočíst pouze
o působení na německé hudební scé-
ně. Ta ho oceňovala jako vynikající-
ho houslového virtuosa a pedagoga
– svědčí o tom např. skutečnost, že
úspěšní autoři operet Johann Strauss
a Millöcker do svých operet vpiso-
vali sóla šitá přímo jemu na míru!Zájem o skladby osobností typu
„skladatel a vynikající hudebník
v jedné osobě“ často opadá v oka-
mžiku úmrtí a Drdla v tomto ohledu
pouze potvrzuje toto pravidlo. Život-
nost si udrželo jen několik nejzná-
mějších kusů. Určitě by stálo za to,
aby se některá z jeho skladeb obje-
vila na programu některého repre-
zentativního podniku dnešní české
Vídne či českého konzulátu ve Vídni!

MALÝ OZNAMOVATEL

Husitské bohoslužby ve Vídni se
konají každou 2. neděli v 16 hodin
v modlitebně P.P.C. – 6., Stumper-
gasse 36**OZNÁMENÍ** v malém oznamovate-
li stojí: obyčejné slovo € 0,25, tučné
nebo rozložené slovo € 0,30, plus
5 % „Anzeigenabgabe“ plus 20 %
„MwSt.“ Inzeráty v rámečku 1 cm
na výšku – jednosloupcové € 3,78
pro spolky, € 5,04 pro ostatní;
dvousloupcové € 7,56 pro spolky,
€ 10,08 pro ostatní – netto.**Oznámení do malého ozna-
movatele se přijímají písem-
ně, e-mailem, faxem nebo
v administraci VSL osobně
v pondělí a v úterý vždy od 11
do 14 hodin.****UPOZORNĚNÍ** – redakce a adminis-
trace nezodpovídá za obsah inzerátů.
Všechny inzeráty ve VSL musí být pla-
ceny předem a v euro.Předpokládané termíny uzávěrek
VSL: 24. srpna (vychází 31. srpna),
7. září (vychází 14. září), 21. září
(vychází 28. září), 5. října (vychá-
zí 12. října), 19. října (vychází 27.
října), 2. listopadu (vychází 9. lis-
topadu), 16. listopadu (vychází 23.
listopadu), 30. listopadu (vychází
7. prosince), 14. prosince (vychází
21. prosince)ČESKÉ SRDCE, ČESKO-
SLOVENSKÁ SOCIÁLNÍ
PÉČE V RAKOUSKUSekretariát: 1050 Wien,
Margaretenplatz 7/2/4
telefon: 01/58 78 308Širší výbor Českého srdce se seje
v pondělí 28. září v 18.00 hodin
v zasedacím sále Českého srdce,
Drachengasse 3, Vídeň 1.

VIDEŇSKÉ SVOBODNÉ LISTY

Erscheinungsort
und Verlagspostamt 1052 Wien
ROČNÍ PŘEDPLATNÉ
RAKOUSKO: EURO 25,-
EVROPA: EURO 35,-

ZÁMOŘÍ-LETECKY: EURO 45,-

ČÍSLO VSL STOJÍ 1,10 EURO

Články, podepsané autory nebo
opatřené jejich značkou, nemusí
být vždy shodné s názorem
redakce. Nevyžádané rukopisy se
nevracejí. Redakce si vyhrazuje
právo krátit a upravovat zaslané
články. Za obsah odpovídá: Mgr.
Hana Herdová – MEDIA CONSULTING.
Majitel, nakladatel a vydavatel:
Menšinová rada české a slovenské
věrve v Rakousku. Společná adresa:
1050 Vídeň, Margaretenplatz číslo 7.
Účet poštovní spořitelny: PSK Wien
1904.291, BIC: OPSKAFWW, IBAN:
AT636000000001904291. Tiskne:
Tiskárna Pálka, Břeclav, EU.
Medieninhaber, Verleger und Heraus-
geber: Minderheitsrat der tschechis-
chen und slowakischen Volksgruppe
in Österreich. „Gefördert aus Mitteln
der Volksgruppenförderung“. Alle:
1050 Wien, Margaretenplatz 7.
Postsparkassenkonto: Wien 1904.291.
Druck: Tiskárna Pálka, Břeclav, EU.
Für den Inhalt verantwortlich: Mgr.
Hana Herdová – MEDIA CONSULTING.Další číslo
VSL vyjde
14. září 2009
redakční uzávěrka
7. září 2009
ve 14 hodin

SPRÁVA DOMU

- individuální
- aktivní
- úspěšná

MARIA SCHMAUS

1070 Wien, Zollergasse 2
(Mariahilfer Straße 60)Úřední hodiny: od pondělí
do čtvrtka od 15 do 17 hodin
Telefon: 523 44 13.

 NAVŠTĚVUJTE
KAVÁRNU A
RESTAURACI
HOTELU „POŠTA“
CELODENNÍ
VÝBORNÁ KUCHYŇE
Nabízíme útulné prostředí a
prvotřídní služby

HOTEL „POŠTA“

Doporučujeme náš hotelový podnik!
Pro ubytování skupin sleva!

Restaurace opět v provozu

1010 Wien, Fleischmarkt 24
(Drachengasse) - Telefon: +43 1 515-83-0
www.hotel-post-wien.at

PRO VÁS IMPORTUJE

KOLAŘÍK A LEEB

WIEN 3, MODECENTERSTRASSE 4
TEL.: 799 99 99

**ČESKÉ SRDCE ODBOR X/XII,
XV/XVI a Atzgersdorf**15. 9. Dipl. Ing. Pavel Vondráček
Našemu jubilantovi blahopřejeme!**ČESKÉ SRDCE ODBOR XX**2. 9. Ivo Schmaus
Našemu jubilantovi blahopřejeme!**ČESKÁ SOCIÁLNĚ-
DEMOKRATICKÁ****STRANA V RAKOUSKU**Sídlo: 1050 Wien,
Margaretenplatz 7/2/1a
Tel./fax: 68 87 369

29. 7. Schmitzberger Helmut

5. 8. Žáčková Eva

15. 8. Valisová Anežka

20. 8. Binderova Jana

Našim jubilantům blahopřejeme!

JEDNOTA „MÁJ“Sídlo: 1050 Wien,
Margaretenpl. 7/2/1a
Tel./fax: 68 87 369Sekretariát Česká sociálněde-
mokratická strana a „Máj“

Susanne Lang, 1100 Vídeň;

Quellenplatz 4/2/5

susanne.lang@chello.at

ČESKOSLOVENSKÁ**JEDNOTA „BARÁK“**Sekretariát: 1050 Wien,
Margaretenplatz 7/2/4**SOKOLSKÁ ŽUPA
RAKOUSKÁ**

1010 Wien, Drachengasse 3/5

www.sokol-wien.at

sokol@sokol-wien.at

e-mail:

thomas.frey-materna@rl.co.at

ŽUPNÍ DRUŽSTVO**VOLEJBALU**

Vedoucí odboru Anton Florián.

Tel.: 01/586 86 86. Trénink mužů

ve čtvrtek od 19.30 do 21.00 hodin

v Rundhalle Alt Erlaa

ŽUPNÍ TRÉNINK**VE STOLNÍM TENISU**

Každá středa od 19.00 do 21.00

hodin v tělocvičně Vídeň 1170,

Steinergasse 7, informace přes den

tel.: 01/86 99 297, Pavel Vlček.

ŽUPNÍ ZDRAVOTNÍ CVIČENÍ

pro ženy a muže každé úterý odpo-

ledne od 16.00 do 17.30 hodin v tě-

locvičně Vídeň 1170, Steinergasse 7.

SOKOL VÍDEŇ I/V

Česká škola, 1030 Vídeň,

Sebastianplatz 3

Volejbalový trénink mládeže od 8

let. Účast volejbalových družstev

ve všech věkových kategoriích ví-

deňského a rakouského mistrovství.

Informace: www.sokol.at

Rekreační volejbal každé úterý

v 19.30 hodin, česká škola

SOKOL VÍDEŇ II

Školní tělocvična 1020 Vídeň,

Blumauergasse 21

Pondělí: muži od 18.00 do 21.00 h.

SOKOL VÍDEŇ III/XI

Česká škola, 1030 Vídeň,

Sebastianplatz 3

Čtvrtek: ženy od 19.00 do 21.00 h.

SOKOL VÍDEŇ X

1100 Vídeň, Angeligasse 21

Tel.: 01/600 20 20 + záznamník

Info-tel.: Werner Kallin

0699 19682053,

e-mail: sokol-10@chello.at

Úterý: tanečky pro malé děti

17.00–18.00 h

showdance 18.00–19.00 h

aerobic 19.00–20.00 h

fotbal 20.00–21.30 h

Středa: volejbal 19.00–21.00 h
(Sokol III)

Čtvrtek: ladiypower 9.00–10.30 h

Každou 1. středu v měsíci seniorské

odpoledne od 15.00 h. Hosté vítání!

4. 9. 2009 – připravujeme jedno-
denní zájezd „Po stopách Alfonse
Muchy“ – Moravský Krumlov, Ivan-
čice; informace: O. Burian tel (1) 688
04 44**SOKOL VÍDEŇ XII/XV**

Sokolovna 1100 Wien, Angeligasse 21

Info: jar.hovorka@gmx.at

Tel.: 0699/12 68 12 46

CVIČENÍ:

Žactvo od 3–14 let:

základní sportovní gym-
nastikačtvrtek, mimo školní práz-
dliny, od 17.30 do 18.45 hod.

Ženy a muži: kondiční a posilovací

cvičení na hudbu

čtvrtek, mimo svátek,

od 19.30 do 20.30 hod.

Muži: míčové hry

pondělí, mimo školní práz-
dliny, od 19.30 do 21.00 hod.**SOKOL VÍDEŇ XVI/XVIII**

Sokolovna 1170 Vídeň,

Steinergasse 7, tel.: 01/480 13 57

Pondělí: cvičení rodičů s dětmi

16.30–17.30 hodin

cvičení žactva

17.30–18.30 hodin

trénink oddílu stolního

tenisu 19.00 – 21.00 hodin

Středa: trénink oddílu stolního

tenisu 17.00–19.00 hodin

Čtvrtek: cvičení žactva

(cvičení + stolní tenis)

17.30–18.30 hodin

cvičení žen

19.30–21.00 hodin

Pátek: cvičení mužů

20.00–22.00 hodin

SOKOL VÍDEŇ XX

Helena Rybáková, tel.: 01/332 46 10

SOKOL VÍDEŇ XXI

Cvičí se každé úterý od 18.00 do

21.00 hodin na adrese Vídeň 21, Ro-

da-Roda Gasse 7. Kontakt:

karl.brousek@bmukk.gv.at

ČESKOSLOVENSKÉ**LIDOVÉ SDRUŽENÍ****V RAKOUSKU**

t.č. 1150 Vídeň, Pelzgasse 17

JEDNOTA SVATÉHO**METODĚJE**

Ústředí: 1030 Wien, Rennweg 63

MŠE SVATÉ NA OKRESÍCH:

KAŽDOU NEDĚLI se koná v českém

kostele JSM Nejsvětějšího vykupitele,

Rennweg 63, 1030 Vídeň, v 10.00 hodin

mše svatá v českém jazyce s proslovem.

Příležitost ke svatě zpovědi v českém,

slovenském nebo německém jazyce

a konzultaci s rektorem kostela a členy

Kongregace bratrů těšitelů z Getsemane

každý den také před a po mši svatě v ně-

meckém jazyce, která se koná po-so v 18

hodin a v neděli v 11.30 hodin. Tel./fax:

710 90 93, mob.: 0699 110 84 168.

VII. ODBOR JSM, Schützengas-

se 30, 1030 Vídeň

Program:20. září 2009 – neděle – podzimní
výlet**MŠE SVATÉ V ČESKÉM JAZYCE
V CHRÁMU PANNY MARIE
NA NÁBŘEŽÍ**se konají každou neděli a zasvěcený
svátek v 8.30 hodin s promluvou
u otců Redemptoristů. 1010 Vídeň,
Salvatorgasse 12.**KLEMENS MARIA****HOFBAUER KLUB**České katolické společenství při
chrámu Panny Marie na Nábřeží za-
ložené páterem Josefem Novotným
– I. okres, Seitzergasse 5/IV. Otevře-
no každý pátek od 19.00 do 22.00
hodin. V neděli a zasvěcený svátek
od 9.30 do 11.00 hodin. Po dobu
školních prázdnin uzavřen.

dodává sportu smysl

OREL VÍDEŇ

http://members.etelnet.at/a14833801

JEDNOTA ORLA VÍDEŇ III

Sebastianplatz 3, 1030 Wien.

Poštovní adresa: starosta V. Čech,

Breitenleerstr. 217/2/2, tel.: 0650/

7531363, pondělí: cvičení + volejbal.

HOSTÉ VÍTÁNÍ!

JEDNOTA ORLA VÍDEŇ X

Puchsbaumgasse 39a, 1100 Wien

JEDNOTA ORLA VÍDEŇ XV

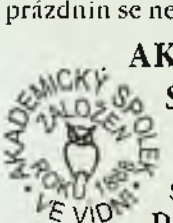
Pelzgasse 17, 1150 Wien. Každé

úterý od 19.30 do 21 hodin cvičení

a volejbal ve škole Vídeň XV, Zinckg.

12. Hosté vítání! Po dobu školních

prázdnin se necvičí.

AKADEMICKÝ**SPOLEK****VE VÍDNI**

Sídlo: 1010 Wien,

Drachengasse 3

SLOVANSKÁ BESEDA

Sídlo: 1010 Wien, Drachengasse 3

SDRUŽENÍ ČECHŮ**A SLOVÁKŮ**

Sídlo: Škola „Komenský“,

1030 Wien, Sebastianplatz 3

Schůzky ve středu od 19 hodin (kro-

mě prázdnin) – malá klubovna školy.

Tel. info: 0664 97 64 434

SPOLEK NÁRODNÍ DŮM

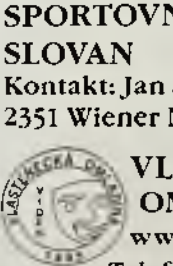
Sídlo: Škola „Komenský“,

1030 Wien, Sebastianplatz 3

SPORTOVNÍ KLUB**SLOVAN**

Kontakt: Jan Sedá, Ortsende 15

2351 Wiener Neudorf

VLASTENECKÁ**OMLADINA**

www.omladina.at

Telefon: 02273 76 04

Čaje o páté 2009, 17 – 21 h, Velká

klubovna české školy Šk. spolku

Komenský, Sebastianplatz 3, 1030

Vídeň: 13. září, 11. října, 8. listopa-

du, 13. prosince

Divadelní představení 2009:

Začátek v 17.00, divadelní sál české

školy Šk. spolku Komenský:

14. listopadu 2009 v 17 hodin

Jean Baptiste Molière: Zdravý ne-
mocný**KLUB ČESKOSLOVEN-
SKÝCH TURISTŮ****V RAKOUSKU**

Sídlo: Škola „Komenský“,

1030 Wien, Sebastianplatz 3

ČESKO-SLOVENSKO**RAKOUSKÉ****KONTAKT-FÓRUM**

Informace a vstupenky: Mirka

Snášelová, tel. 06991 924 00 63

(večer), mirka.snasel@chello.at

ŠKOLSKÝ SPOLEK**KOMENSKÝ**

Sebastianplatz 3, 1030 Wien

www.komensky.at

Tel. 713 31 88, fax. 713 31 88/24

Sekretariát:

všední dny 8.00–16.00